

Lohjan kaupungin ympäristölautakunta

YMPÄRISTÖLUPAPÄÄTÖS
Dnro 40/67/678/2008
Ympäristölautakunta 17.3.2011 § 57
Annettu julkipanon jälkeen 24.3.2011

Päätös ympäristönsuojelulain 35 §:n mukaisesta lupahakemuksesta koskien polttonesteiden jakeluaseman toiminnan muuttamista.

LUVAN HAKIJA

Oy Teboil Ab
PL 102
00121 HELSINKI
puhelinvaihte 020 47001

Liike- ja yhteisötunnus 0114795-2

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Teboil Express Lohja - Tynninharju
Ojamonharjuntie 65
08200 LOHJA

Lohjan kaupunki, Vappulan kylä, Autopiste Rn:o 1:209

Toimialatunnus: jakeluasematoiminta 50502

KIINTEISTÖN OMISTAJA

Suur-Seudun Osuuskauppa SSO
Turuntie 1
24100 SALO

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Toiminta on ympäristölupavelvollista ympäristönsuojelulain (86/2000) 28 §:n 1 momentin ja 30 §:n 4 momentin kohdan 2 sekä ympäristönsuojeluasetuksen (169/2000) 1 §:n 1 momentin kohdan 5 a) mukaan.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Koska toiminta sisältyy ympäristönsuojeluasetuksen (169/00) 7 §:n laitosluetteloon, ratkaisee ympäristölupa-asian kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Lohjan kaupunginvaltuuston 24.9.2003 § 83 hyväksymän kaupunkisuunnittelukeskuksen johtosäännön mukaan ympäristölupahakemuksen käsittelee ympäristölautakunta.

ASIAN VIREILLE TULO

Suomen Tähtiautomaatit Oy on jättänyt ympäristölupahakemuksen Lohjan kaupungin ympäristölupaviranomaiselle 18.6.2008. Suomen Tähtiautomaatit Oy on 31.12.2008 sulautunut Oy Teboil Ab:hen.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT, SOPIMUKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Lohjan ympäristölautakunta on myöntänyt 15.2.1996 § 9 Du Pont JET Oy:lle ympäristölupamenettelylain mukaisen toistaiseksi voimassaolevan ympäristöluvan, jonka Uudenmaan lääninoikeus on vahvistanut 20.5.1997 (päätös 97/377/5).

Du Pont JET Oy:n kemikaali-ilmoituksen johdosta on tehty toistaiseksi voimassaoleva viranhaltijapäätös 9.10.1997 § 7 Lohjan ympäristönsuojelutoimiston ympäristötarkastajan toimesta.

Conoco JET Finland Oy:n kemikaali-ilmoituksen johdosta on tehty toistaiseksi voimassaoleva viranhaltijapäätös 4.12.2002 § 7 Lohjan ympäristönsuojelutoimiston ympäristötarkastajan toimesta.

Asemalle on myönnetty poikkeamislupa 25.1.1996 ja rakennuslupa 7.3.1996.

Kaavoitustilanne

Kiinteistö sijoittuu ympäristöministeriön 8.11.2006 vahvistamassa Uudenmaan maakuntakaavassa taajamatoimintojen alueelle ja pohjavesialueelle.

Lohjan kaupunginhallituksen 10.5.2010 hyväksymässä taajamaosayleiskaavaluonnoksessa Teboil Express Tynninharjun jakeluasemakiinteistö sisältyy alueeseen, jota on ehdotettu keskustatoimintojen alueeksi (C2). Kaavamääräyksissä todetaan C2-merkinnän osalta, että alue on tarkoitettu keskustatoimintojen alakeskukseksi. Alueelle voi sijoittaa asumista, toimisto-, palvelu- ja myymälätilaa sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työpaikkoja.

Lohjan kunnanvaltuuston 9.12.1992 hyväksymässä yleiskaavassa kiinteistö on merkitty yksityisten palvelujen ja hallinnon alueeksi (PK). Lohjan kaupunginvaltuuston 29.10.2003 hyväksymässä asemakaavan muutoksessa jakeluaseman alue on merkitty liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (K II).

Asemakaavan muutoksessa on lueteltu seuraavat tärkeää tai veden hankintaan soveltuvaa pohjavesialuetta koskevat määräykset:

1. Alueella on voimassa vesilain 1. luvun 18 §:n pohjaveden muuttamiskielto sekä ympäristönsuojelulain 8 §:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto.

2. Korttelialueilla, jotka sijaitsevat tärkeällä pohjavesialueella, tulee kiinnittää erityistä huomiota pohjavesien suojeluun:
- Korttelialueilla ei saa irrallaan säilyttää tai varastoida nestemäisiä polttoaineita eikä muita pohjavettä likaavia aineita.
 - Kaikki säiliöt, jotka on tarkoitettu pohjavesien laadulle vaarallisille aineille, on sijoitettava tiiviiseen katettuun suoja-altaaseen. Suoja-allas on sijoitettava rakennuksen sisätiloihin. Altaan tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan nesteen suurin määrä.
 - Teollisuuden lastaus- ja purkualueet sekä ajoneuvoliikenteeseen ja pysäköintiin käytettävät alueet on eristettävä vettä läpäisemättömällä materiaalilla.
 - Tievalueet ja niiden vierialueet on eristettävä vettä läpäisemättömällä materiaalilla siten, että pohjaveden likaantuminen estetään.
 - Alueella tulee välttää pohjaveden laatua tai määrää vaarantavia toimenpiteitä.
 - Jätevesien imeyttäminen maaperään on kielletty.
 - Rakennukset on perustettava niin, ettei rakentaminen vaikuta pohjaveden korkeuteen.
 - Sade- ja sulamisvedet on johdettava öljynerotuskaivojen kautta.

LAITOKSEN SIJAINNIN TILAA JA SEN YMPÄRISTÖ

Luonnon tila

Jakeluasema sijoittuu Tynninharjun liikealueelle. Asema sijaitsee liikerakennuksen muutoin rakentamattomalla takapihalla. Kohteella on harjoitettu polttoaineiden jakelutoimintaa vuodesta 1996 lähtien.

Aseman lähiympäristö koostuu rakennetuista liikekiinteistöistä. Aseman länsipuolella on entinen soranottoalue, joka on pääosin varastokäytössä, ja kiinteistön liikerakennuksen eteläpuolella sijaitsee Lohjan paloasema. Lähimpiin asuin-kiinteistöihin on jakeluasemakiinteistön rajalta matkaa 120 metriä.

Jakeluasemakiinteistöllä ja sen läheisyydessä ei ole tiedossa erityisiä luontoarvoja.

Maaperän tila

Kohde sijaitsee harjulla ja sijoittuu Lohjanharjun pohjavesialueelle. Alueen maaperä on hiekkaa.

Pohjaveden tila

Alue kuuluu Lohjanharjun (01 428 51 A) tärkeään I-luokan pohjavesialueeseen ja jakeluasema sijaitsee pohjaveden muodostumisalueella. Noin 1,9 ja 2,5 km päässä jakeluaseman koillispuolella sijaitsevat Lohjan kaupungin Myllylammen ja Porlan vedenottamot. Noin 2,0 km päässä jakeluasemalta itäkaakkoon on golfkentän vedenottamo. Myllylampi on alueen päävedenottamo, Porla toimii varavedenottamona ja on käytössä ajoittain. Golfkentän vedenottamo ei ole käytössä. Vivamon I-luokan pohjavesialuerajauksen reuna sijaitsee vajaan 700 metrin etäisyydellä jakeluasemakiinteistön rajalta luoteeseen.

Pohjavesi sijaitsee noin 20 metrin syvyydessä ja sen päävirtaus suuntautuu jakeluasemalta koilliseen kohti Myllylammen vedenottamo (Geologian tutkimuskeskus 23.9.2002, Lohjan kallionpinta ja pohjavedenpinnan taso). Alue kuuluu kunnallisen vesihuoltoverkoston piiriin.

Häiriintyvät kohteet

Lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat harjun alareunassa kulkevan Sairaalatien toisella puolella, jonne jakeluasemakiinteistön rajalta on matkaa lyhimmillään 120 metriä. Lohjan sairaalaan on matkaa kiinteistöltä noin 400 metriä ja yksityiseen päiväkotiin noin 150 metriä.

Melu, liikenne ja muu kuormitus alueella

Hakemusta koskevan alueen ohi kulkee Ojamonharjuntie ja välittömässä läheisyydessä on myös valtatie 25 (Hanko-Hyvinkää), jotka ovat vilkkaasti liikennöityjä. Ojamonharjuntien liikennemäärä on noin 10 500 ajoneuvoa/vrk.

Samalla kiinteistöllä jakeluaseman kanssa sijaitsee ruokakauppa. Naapurikiinteistöllä aseman länsipuolella toimii työttömien ruokala ja Lohjan kaupungin kierrätyskeskus. Jakeluaseman pohjois- ja itäpuolella sijaitsee eri toimijoiden liikerakennuksia. Kiinteistöltä etelälounaaseen, noin 200 metrin päässä, toimii toinen polttonesteiden automaattijakeluasema, joka sijaitsee myös Lohjanharjun I-luokan pohjavesialueella.

LAITOKSEN TOIMINTA

Ympäristölupaa haetaan miehittämättömän polttonesteiden jakeluaseman toiminnan muutokselle 11 vuodeksi. Automaattiasemalla myydään 24 h/vrk polttonesteitä kevyelle ajoneuvokalustolle. Toimivan aseman maaperäsuojaukset parannetaan ja maaperän suojaamisen kannalta kriittiset laitteet ja asennukset uusitaan. Suojattavan alueen viereen asennetaan maaperäsuojausten testirakenteet, joista rakenteiden pitkäaikaiskestävyys voidaan tarkistaa vaurioittamatta aseman maaperäsuojauksia.

Bensiiniä ja dieseliä varastoidaan kahdessa maanalaisessa säiliössä, joista toinen on kaksoisväliseinällä jaettu kaksiosainen säiliö. Säiliöiden yhteistilavuus on enintään 84 m³. Säiliöt ja polttonesteputkistot ovat kaksivaippaiset. Asema varustetaan bensiinihöyryn keräysjärjestelmin (täyttö, varastointi ja asiakastankkaus) sekä automaattisin vuodonilmaisu- ja murtohälytysjärjestelmin.

Täyttö- ja tankkausalueiden alle sijoitetaan öljynerottimeen viemäroity tiivis HDPE-kalvo. Lisäksi koko aseman alue putkistoineen eristetään ympäröivästä maaperästä asentamalla sen alle tiivis HDPE-kalvo ja bentoniittieristys, joka pohjaosaltaan on kaksikerroksinen. Eristettyyn kaukalomaiseen asema-alueeseen asennetaan pumpulla varustettu näytteenottokaivo. Lisäksi pohjaosan kahden bentoniittieristysten välitilaan sekä eristetyn alueen ulkopuolelle asennetaan huokosilmakaivot/-putket, joista maaperän tila säännöllisesti tarkastetaan. Pohjaveden tila tarkastetaan säännöllisesti jakeluaseman läheisyydessä olevasta ja sen viereen asennettavasta pohjavesiputkesta.

Asemalla on toiminnasta vastaava paikallinen asemanhoitaja, joka vastaa aseman päivittäisestä kunnossapidosta. Asiakasmäärä on tasoa 250–300 autoa vuorokaudessa.

Vuosimyynti on tasoa 2 800 m³ (noin 2 200 t), josta dieselin osuus on noin 20 %. Testirakenne tutkitaan 10 vuoden kuluttua asennuksesta.

Laitteet ja rakenteet

Nykytilanne

Henkilöautoliikennettä palvelevalla automaattiasemalla varastoidaan palavia nesteitä seuraavasti:

Taulukko 1. Nykyiset maanalaiset polttonestesäiliöt, SFS 2736.

Poltoneste	Luokitus	Säiliötilavuus	Rakenne
Bensiini 95 E	Erittäin helposti syttyvä, myrkyllinen	50 m ³	maanalainen, 2-vaippa
Bensiini 98 E	Erittäin helposti syttyvä, myrkyllinen	25 m ³ (2-osaisen 50 m ³ säiliön osasto)	maanalainen, 2-vaippa
Dieselöljy	Haitallinen, palava neste	25 m ³ (2-osaisen 50 m ³ säiliön osasto)	maanalainen, 2-vaippa

Säiliöt ovat teräksisiä ja niissä on ylitäytönestimet. Ne on varustettu elektronisella, tietoverkkoyhteydellä etäluennassa olevalla pinnanmittauksella ja niissä on vuodonilmaisu- ja hälytysjärjestelmä. Säiliöiden välissä on lisäksi hiilivetyjen tarkkailukaivo. Säiliöt on asennettu vuonna 1996. Polttoainepumput on varustettu letkurikkoventtiilein, ja automaatteihin on asetettu kertatankkaukselle maksimiyläraja. Kaikki putkistot ja kaivot liitoksineen on tehty öljyä/bensiiniä kestävästä materiaaleista.

Täyttöpaikka on varustettu betonisella suoja-altaalla, jonka koko on puolitoistakertainen säiliöauton polttoaineletkujen tilavuuteen nähden. Suoja-allas on viemäroity hiekan- ja öljynerottimeen.

Vuonna 2002 on täyttöpaikalle valettu 3 x 10 m²:n kokoinen, 200 mm:n paksuinen betonilaatta, joka yhdessä sen alle asennetun 1 mm paksuisen HDPE-kalvon kanssa on kallistuksin yhdistetty täyttöpaikan suoja-altaan viemärointijärjestelmään.

Vuonna 2002 on mittarikentälle asennettu 10 x 40 m²:n kokoinen ja 1mm:n paksuinen HDPE-kalvo, jonka saumat on lämpöhitsattu. Saumojen tiiviys on tarkistettu koeponnistamalla. Kalvon molemmin puolin on tiivistetty hiekkapeti. Kalvon alusta on kallistettu siten, että mittarikentältä asfaltin ja salaojittavan sorakerroksen läpi tihkunut neste valuu tankkauspaikkalaattojen viemärikaivoihin ja niistä edelleen hiekan- ja öljynerottimiin. Tankkauspaikkalaatat on sijoitettu kalvon asentamisen jälkeen takaisin nykyisille paikoilleen, jonka jälkeen mittarikenttä on uudelleen asfaltoitu.

Täyttöpaikan ja mittarikentän sadevedet johdetaan öljynerottimen jälkeen 10 m³:n kokoiseen umpisäiliöön. Umpisäiliön täytyessä eli hälytysrajan ylittyessä valvontajärjestelmä suorittaa automaattihälytyksen. Öljynerotin on yhdistetty hälytysjärjestelmään. Erotin tyhjenetään ja puhdistetaan vähintään kerran vuodessa. Erottimen toimenpiteistä pidetään kirjaa. Öljynerotin on vaihdettu suurempaan vuonna

2002, jolloin myös vanha umpisäiliö on korvattu uudella. Sekä täyttöpaikka että mittarikenttä on varustettu bensiinihöyryjen talteenottolaitteistoin.

Uusi toiminta

Henkilöautoliikennettä palvelevalla automaattiasemalla tullaan varastoimaan palavia nesteitä seuraavasti:

Taulukko 2. Uudet maanalaiset polttonestesäiliöt, DIN 6608.

Polttoneste	Luokitus	Säiliötilavuus	Rakenne
Bensiini 95	Erittäin helposti syttyvä, myrkyllinen	42 m ³	maanalainen, 2-vaippa
Bensiini 98	Erittäin helposti syttyvä, myrkyllinen	16 m ³ (2-osaisen 42 m ³ säiliön osasto)	maanalainen, 2-vaippa
Dieselöljy	Haitallinen, palava neste	26 m ³ (2-osaisen 42 m ³ säiliön osasto)	maanalainen, 2-vaippa

Polttoainesäiliöt ovat epoksi/polyuretaanipinnoitteiset terässäiliöt. Säiliöt on varustettu automaattisella vuodonilmaisujärjestelmällä ja elektronisella pinnanmittausjärjestelmällä sekä ylitäytönestimin. Jaettu säiliö varustetaan kaksoisväliseinin, jolloin vuodonilmaisujärjestelmä toimii myös säiliöosien välillä. Säiliöiden läheisyyteen asennetaan hiilivetyjen tarkkailukaivo/putki, josta voidaan todeta mahdolliset polttoainevuodot.

Täyttöputkien maanpäälliset osat ovat DIN 110 galvanoitua teräsputkea ja maanalaiset osat ovat tarkoitukseen suunniteltuja kaksoisvaippaisia, automaattisella vuodonilmaisulaitteistolla varustettavia muovi/ruostumaton teräs- taikka muoviputkia (esim. Secon-X SEC 100 taikka integroitu KPS Extra version 5, 110 mm). Teräs- ja muoviputkien liitokset sijaitsevat tiiviissä, hiekalla täytetyssä muovikaukalossa. Imuputket ovat niin ikään kaksoisvaippaisia erikoismuoviputkia (esim. Secon-X SEC 50 taikka intergoitu KPS Extra version 5, 90 mm). Polttoaineputkiston välitiila varustetaan vuodonilmaisujärjestelmällä (esim. typpitäyttö ja painemittaus). Imuputket liitetään jakelumittareihin hiekalla täytetyssä muovikaivossa. Jakelumittarin tiiviin metallilevypohjan putkiläpivienti tiivistetään öljynkestävällä erikoistiivistemassalla siten, ettei polttoainetta jakelumittarin mahdollisessa vuototilanteessa pääse em. muovikaivoon. Bensiinihöyryjen talteenotto-putket ovat samaa materiaalia kuin täyttö/imuputket.

Ilmaputkien maanpäälliset osat ovat DN 50 galvanoitua teräsputkea ja maanalaiset osat ovat muoviset (esim. Monoflex SP 2503). Liitokset sijaitsevat tiiviissä, hiekalla täytetyssä muovikaukalossa.

Täyttöpaikan ja mittarikentän salaojituskerroksen alle asennetaan 1 mm vahvuinen HDPE-kalvo, joka viemäroidään öljynerottimeen. HDPE-kalvon suojaksi sen molemmin puolin asennetaan 100 mm paksuinen asennushiekkakerros. Mittarikentän ja täyttöpaikan pinta- ja ns. tippavedet johdetaan hiekan- ja öljynerottimen sekä näytteenotto/sulkukaivon ja pumpaamon kautta kaupungin viemäriverkostoon vesilaitoksen ohjeiden mukaisesti. Öljynerottimen öljytila on varustettu automaattihälytyksellä, joka hälyttää, mikäli nestepinta nousee liian korkeaksi tai laskee liian alhaiseksi. Öljynerottimen jälkeen asennetaan näytteenotto- ja sulkukaivo, josta viemäriveden kulku kaupungin viemärijärjestelmään voidaan häiriötilanteessa katkaista.

Öljynerottimeksi asennetaan I luokan öljynerotin (SFS-EN-858-1), jonka öljynerottelekyky (läpäisessä vedessä alle 5 mg öljyä/l) on kaksikymmenkertainen perinteiseen II luokan öljynerottimeen nähden. Kaivot ja erottimet ovat muovi- tai lasikuiturakenteiset. Mittarikentän ja täyttöpaikan kaivot liitetään HDPE-kalvoon lämpöhitaamalla. Viemäriputkissa käytetään öljyä kestävää tiivistettä.

Mittarikentän tankkauspisteille sekä täyttöpaikalle asennetaan muotoillut asfalttialueet tai betonilaatat, muut ajoalueet säilyvät asfalttipintaisina. Täyttöpaikka varustetaan muovi/rst/alumiinirakenteisella kannellisella täyttölaatikolla. Jakelualue ja täyttöpaikka muotoillaan siten, etteivät ajoalueen sadevedet valu niille eivätkä niille tulevat vedet valu ajoalueelle.

Koko aseman ja sen putkituksen alle asennetaan allasmainen 2 mm vahvuinen HDPE-kalvo, joka varmennetaan kalvon alle sijoitettavalla, pohjaosaltaan kaksikerroksisella bentoniittieristyksellä. Tällä kaksoissuojalla eristetään asema tontin maaperästä. Eristetyn asema-alueen kuivatuksen vaatimat salaojat suojataan tarvittaessa tukkiutumisen estämiseksi suodatinkankaalla. Säiliöiden ympärille asennettava salaoja yhdistetään säiliöiden väliin asennettavaan pumppu/näytteenottokaivoon, joka asennetaan eristetyn alueen syvimpään kohtaan. Eristetyn asema-alueen vedenkorkeuden alhaisena pitämiseksi näytteenottokaivo varustetaan kiinteästi asennetulla automaattipumpulla, joka pumppaa kaivoon kertyvät vedet aseman öljynerottimeen.

Maaperän eristerakenteen viereen asennetaan kaksi eristerakenteen koealuetta, joista rakenteen pitkäaikaiskestävyyttä voidaan tarkistaa vaarantamatta aseman eristerakennetta. HDPE/bentoniittirakenteet asennetaan 1-2 metrin syvyyteen noin 3*10 m²:n kokoisina rakenteina, joissa tarvittaessa voidaan jäljittää varsinaisen suojarakenteen saumausratkaisut. Testirakenteisiin ei asenneta pumppaamoja, joten niihin tulee kohdistumaan suurempi hydrostaattinen paine kuin varsinaiseen eristerakenteeseen.

TOIMINNAN VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN

Vaikutus yleiseen viihtyisyyteen ja ihmisten terveyteen

Jakeluaseman uudistus ei lisää naapureille mahdollisesti aiheutuvaa haittaa nykytilanteeseen verrattuna.

Vaikutus maaperään ja pohjaveden laatuun

Hakemuksen mukaan jakelualueen päällystyksellä, täyttö- ja tankkausalueen HDPE-kalvoilla, viemärintijärjestelmällä sekä asema-alueen maaperä/pohjavesisuojuksella (HDPE-kalvo, bentoniittimatot ja maaperän tarkkailu) estetään polttonesteiden pääsy maaperään ja pohjaveteen.

Asema on liitetty kunnalliseen vesijohtoverkoston.

Jätevedet ja päästöt vesiin ja viemäriin

Täyttöpaikan ja mittarikentän viemärointi tehdään jakeluasemastandardin SFS 3352 ja KTM:n päätöksen 415/98 mukaisesti noudattaen Lohjan kaupungin viranomaisten erikoissuunnitteluun myöhemmin antamia ohjeita. Tankkaus- ja täyttöpaikan vedet johdetaan I luokan öljynerottimen kautta jätevesiviemäriin.

Päästöt ilmaan

Alueen VOC-päästöt eivät aseman uudistamisen myötä muutu nykyisestä, sillä myös uudistetulla asemalla on käytössä bensiinihöyryjen keräysjärjestelmä vaiheessa 1 (täyttö ja varastointi) ja vaiheessa 2 (asiakastankkaus). Bensiinihöyry imetään säiliöiden täytön yhteydessä säiliöautoon ja kuljetetaan terminaaliin nesteytettäväksi. Asiakastankkauksen bensiinihöyryjen talteenotto vähentää asiakastankkauksen VOC-päästöjä keskimäärin noin 75 % verrattuna asemaan, jossa asiakastankkauksen talteenottolaitteistoa ei ole. Arvioidut VOC-päästöt kokonaisuudessaan ovat enintään 0,94 t/vuosi.

Jätteet ja niiden käsittely ja hyödyntäminen

Hiekan- ja öljynerottimen sakkaa sekä niistä tyhjennyksen yhteydessä poistettavaa vettä kertyy noin 1,0 t/vuosi. Öljynerotin tyhjenetään pääsääntöisesti kerran vuodessa. Erotin tyhjenetään myös aina, jos öljytila täyttyy (automaattihälytys). Hiekan- ja öljynerottimen sakka ja erottimista poistettava vesi toimitetaan jätehuolto liikkeen toimesta ongelmajätelaitokseen käsiteltäväksi.

Mittarikentällä sijaitsee kaksi roska-astiaa asiakkaiden jättämille roskille. Ne tyhjenetään päivittäin huoltovajan vieressä sijaitsevaan 600 litran kannelliseen roskasäiliöön, jonka jätehuoltoyritys tyhjentää säännöllisesti ja kuljettaa sekajätteenä kaatopaikalle. Sekajätteen määräksi arvioidaan 2,5 t/vuosi.

Melu ja värinä

Asiakasliikenteen alhaisen ajonopeuden vuoksi sen aiheuttama liikenne-emissio (melu/pakokaasu) jää vähäiseksi. Aseman asiakasliikenteen aiheuttama vähäinen emissio (automelu/pakokaasu) ei erotu viereisen vilkkaan Ojamonharjuntien liikenne-emissiosta. Jakeluaseman toiminta ei itsessään synnytä mainittavaa melua taikka värinää.

ARVIO PARHAAN KÄYTTÖKELPOISEN TEKNIIKAN SOVELTAMISESTA

Hakijan mukaan aseman ympäristönsuojelulliset toimenpiteet toteutetaan parhaalla saatavissa olevalla tekniikalla. Tekniset ratkaisut täyttävät sekä KTM:n päätöksen 415/98 määräykset että uuden jakeluasemastandardin SFS 3352 vaatimukset.

POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Hakijan mukaan jakeluaseman toiminnan riskit liittyvät pääsääntöisesti maanalaisten polttonestesäiliöiden täyttöön sekä asiakkaiden tankkaukseen.

Riskit on pyritty minimoimaan seuraavin keinoin:

1. Maanalaiset säiliöt ja putkistot

Säiliöt ovat nk. kaksoisvaippasäiliöitä, joiden välitila on varustettu automaattisella vuodonilmaisujärjestelmällä. Hälytyn on kytketty vartiointiliikkeen

ympäri vuorokautisesti miehitettyyn valvomoon, joka hälytyksen sattuessa kutsuu paikalle asemanhoitajan ja piiripäällikön. Säiliöt on lisäksi varustettu automaattisella pinnanmittausjärjestelmällä, joka antaa reaaliaikaisen tiedon säiliöiden polttoainemäärästä. Polttoainemäärä peilataan ja sitä verrataan täyttö- ja myyntimääriin päivittäin, jolla menettelyllä havaitaan mahdolliset vuodot myös sellaisessa tilanteessa, jossa aseman hälytysjärjestelmä ei toimisi oikein.

Ylitäyttö ehkäistään siten, että säiliöauto tarkistaa säiliöiden polttoainemäärät ennen lastausta, jolloin polttoainetäydennystä ei tuoda sen enempää kuin mitä säiliöihin mahtuu. Varmistuksena säiliöihin asennetaan lisäksi sähköiset ylitäytönestimet, jotka estävät säiliöiden ylitäytön. Ylitäytönestimien toimintakuntoa tarkkaillaan jatkuvasti ja tarkistetaan aina ennen säiliöauton lastin purkua. Mikäli ylitäytönestintä ei ole kytketty tai se ei ole käytössä, ei säiliöauto pysty purkamaan lastiaan maanalaisiin säiliöihin. Asemalla tehdään vuosittain omavalvontajärjestelmän mukainen täydellinen hälytys- ja varotoimien koekäyttö.

Mikäli ylitäyttö kaikista varotoimista huolimatta tapahtuisi, paikalle hälytetään paloviranomaiset, asemanhoitaja sekä alueen piiripäällikkö, jotka selvittävät tilanteen ja arvioivat vahingon laajuuden. Jokainen pienikin vahinko raportoidaan, tutkitaan ja korjataan asianmukaisesti. Ennen kuin asema voidaan ottaa uudelleen käyttöön, tarkistetaan aseman laitteet ja toimintaympäristö yhteistyössä viranomaisten kanssa.

Dieselsäiliön täyttöputken pää varustetaan bensiinitäyttöputkia pienemmällä, 75 mm:n kokoisella liitoksella, jolla ehkäistään säiliöauton kuljettajaa vahingossa täyttämästä dieselsäiliötä bensiinillä ja päinvastoin.

Jakeluaseman putkistot ovat ns. kaksoispidätystekniikan mukaiset kaksoisvaippaputket. Välitilan tarkkailu toteutetaan paineistamalla välitila tyypellä ja liittämällä typpikaasun painemittari aseman automaattiseen hälytysjärjestelmään.

Öljynerotin on varustettu automaattihälyttimellä, joka ilmoittaa sekä erottimen öljytilan täyttymisestä että liian alhaisesta nestepinnasta (erottimen vesitilan mahdollinen vuoto). Hälytys on kytketty vartiointiliikkeen ympärivuorokautisesti miehitettyyn valvomoon, joka hälytyksen sattuessa kutsuu paikalle asemanhoitajan ja piiripäällikön. Öljynerottimen pintaa tarkkaillaan jatkuvasti ja tarkkailusta pidetään kirjaa. Öljynerotin tyhjennetään ja pestään pääsääntöisesti kerran yhdessä – kahdessa vuodessa riippuen kerääntyvän sakan määrästä ja öljytilan pintakalvon paksuudesta. Tyhjennyksen ja pesun suorittaa jätehuolto- ja pesu- ja puhdistusliikkeen ongelmajätelaitokseen. Öljynerotin tyhjennetään ja pestään aina myös hälytyksen jälkeen. Siirtoasiakirjat säilytetään aseman mapeissa ja lietteen asianmukaista toimittamista jätteenkäsittelylaitokseen valvotaan.

2. Jakelukenttä ja –mittarit

Jakelumittarit on varustettu aikarajoitteella, joka rajoittaa pumpun toiminnan enintään viideksi minuutiksi jokaista erillistä ylitäyttöä kohti. Lisäksi mittareissa on

volyymirajoitin. Asemanhoitajat tarkistavat päivittäin jakelumittarien kunnon, mahdolliset tihkuvuodot sekä letkurikkoventtiilien toimintakunnon.

Lisäksi asemalla on näytteenotto- ja sulkukaivo. Sulkukaivosta estetään onnettomuustilanteissa polttonesteen kulku pumppaamon kautta viemäriverkostoon.

Mittarikentällä on myös toiminnan keskeytyskytkimet (ns. hätä-seis), joilla voidaan katkaista mittarikentän laitteiston sähkönsyöttö. Kytkimen painaminen aiheuttaa aina hälytyksen vartiointiliikkeen ympärivuorokautisesti miehitettyyn valvomoon, joka puolestaan hälyttää paikalle asemanhoitajan ja piiripäällikön.

Automaatit, mittarit ja huoltovajan seinällä oleva sammutin on varustettu rikosilmoitusjärjestelmällä, joka häiriötilanteessa lähettää hälytyksen vartiointiliikkeen valvomoon.

Asema on onnettomuustilanteiden varalta varustettu polttonesteiden imeytysainein (esim. Absorpent 25 kg). Hälytyskeskuksen ja asiakaspalvelun puhelinnumerot ovat näkyvästi esillä.

Mittarikentällä olevat kaksi roskasäiliötä varustetaan kuumuuteen reagoivalla automaattisella alkusammutuksella (sammutusnesteellä), joka tukahduttaa mahdollisen roskapalon astiassa. Roska-astiat tyhjenetään päivittäin.

Mittarikentän ja täyttöpaikan alle asennetaan HDPE-kalvotus, joka viemäroidään öljynerottimeen. Ratkaisulla estetään polttoaineen imeytyminen aseman eristettyyn maaperäkerrokseen häiriötilanteessa.

3. Aseman maaperäeristys

Aseman sijaitessa pohjavesialueella sen maaperä- ja pohjavesisuojaukseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Polttoainesäiliöiden – ja putkien kaksoissuojauksen lisäksi aseman polttoainekäsittelyalue on kokonaisuudessaan eristetty maaperästä kaksois/kolmoissuojausperiaatteella. Ensisijaisen suojan muodostaa 2 mm:n HDPE-kalvo ja toissijaisen osittain kaksiosainen bentoniittieristys.

Jotta mahdolliset moninkertaisista suojauksista huolimatta tapahtuneet vuodot voidaan havaita, asennetaan maanalaisten säiliöiden läheisyyteen, maaperäeristetyn alueen pohjan kahden bentoniittieristyksen välitilaan sekä eristetyn asema-alueen ulkopuolelle ns. hiilivetyjen tarkkailukaivot/putket, joista näkö- ja hajuhavainnoin sekä yhden kuukauden välein tehtävin hiilivetymittauksin voidaan seurata säiliökaivannon, suojausten välitilan ja eristetyn alueen ulkopuolisen maaperän tilaa. Myös pohjaveden tilaa seurataan aseman lähistöllä olevasta ja asennettavasta pohjavesiputkesta vuosittain analysoitavin vesinäyttein.

4. Koulutus ja kehitystyö

Asemanhoitajalle järjestetään vuosittain koulutustilaisuus, jossa turvallisuus- ja ympäristökysymykset ovat keskeisenä teemana.

Turvallisuusasiat kuuluvat Teboilin keskeisimpiin painopistealueisiin. Onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn, turvallisuuskoulutukseen ja –valistukseen panostetaan hyvin voimakkaasti.

Yhtiö kehittää turvallisuusajattelunsa mukaisesti asemiansa toimintaa ja pyrkii olemaan alan edelläkävijä turvallisuuteen ja ympäristönsuojeluun liittyvissä kysymyksissä.

TOIMINNAN TARKKAILU

- Kaksoisvaippasäiliöt varustetaan automaattisella vuodonilmaisujärjestelmällä.
- Säiliöiden polttoainemäärä mitataan automaattisesti päivittäin ja sitä verrataan täyttö- sekä myyntimääriin. Näin voidaan havaita mahdolliset vuodot myös sellaisessa tilanteessa, jossa vuodonilmaisujärjestelmät eivät toimisi oikein.
- Kaksoisvaippainen polttoaineputkisto varustetaan automaattisella vuodonilmaisujärjestelmällä.
- Öljynerottimen öljytila varustetaan automaattihälytyksellä (ylä/alaraja).
- Maksupäätteet ja huoltotila varustetaan automaattisella murtohälytysjärjestelmällä.
- Kaikki hälytysjärjestelmät on liitetty 24 tuntia vuorokaudessa päivystävään vartiointiliikkeen hälytyskeskukseen.
- Asemanhoitaja vastaa aseman päivittäisestä kunnossapidosta käyden asemalla pääsäänöisesti vähintään kaksi kertaa vuorokaudessa. Asemanhoitaja ja piiri-päällikkö tarkistavat ja dokumentoivat säännöllisesti aseman ja laitteiston kuntoa omavalvontajärjestelmän mukaisesti.
- Maaperän tila tarkistetaan huokosilmakaivoista kuukauden välein (hiilivety-mittari, ilmanäyte) ja pohjavedentila kahdesta pohjavesiputkesta vuosittain (vesinäytteet).

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen täydennykset

Hakemusta on täydennetty tarkastuksella 10.12.2008 ja kirjeitse 19.12.2008.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu Lohjan kaupungin ilmoitustaululla 19.1.2009 – 18.2.2009 sekä Länsi-Uusimaa –lehdessä 19.1.2009 (YsL 38 § mom 1).

Laitoksen naapureille on toimitettu tieto hakemuksesta erityistiedoksiantona (YsL 38 § mom 2).

Tarkastukset

Jakeluasemalla käytiin tarkastuksella ympäristölupahakemuksen johdosta 10.12.2008.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunnot 19.12.2008 Lohjan vesi- ja viemärlaitokselta, Lohjan kaupungin maankäytöstä, Länsi-Uudenmaan ympäristöterveydeltä, Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokselta ja Uudenmaan ympäristökeskukselta.

Lohjan vesi- ja viemärlaitos ja Lohjan kaupungin maankäyttö eivät antaneet lausuntoa annettuun määräaikaan mennessä.

Länsi-Uudenmaan ympäristöterveys toteaa lausunnossaan 11.2.2009 seuraavaa:

”Ympäristöterveyden kannalta Tynninharjulle sijoittuva kevyen kaluston polttoainejakelu on perusteltu läheisen Tynninharjun ruokakauppakesittymän ja muun kaupallisen palvelun takia edellyttäen, että riittävästi kyetään ehkäisemään pohjaveen kohdistuvat riskit.”

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos toteaa lausunnossaan 23.1.2009 mm. seuraavaa:

”Rakentamisessa tulee erityisesti noudattaa kauppa- ja teollisuusministeriön päätöstä palavista nesteistä 15.4.1985/313, kauppa- ja teollisuusministeriön päätöstä bensiinin käsittelystä ja varastoinnista 23.2.2000/181 sekä standardia SFS 3352.

Mikäli polttonesteiden jakeluaseman uusinnassa turvallisuustaso nostetaan annettujen lakien, asetusten, päätösten ja standardien tasolle, ei Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksella ole estettä ympäristöluvan myöntämisen suhteen.”

Uudenmaan ympäristökeskus (nyk. Uudenmaan ELY-keskus) toteaa lausunnossaan 16.3.2009 seuraavaa:

”Asema sijaitsee Lohjanharju – nimisellä tärkeällä pohjavesialueella ja sen varsinaisella pohjaveden muodostumisalueella. Alueella tehtyjen selvitysten mukaan asema sijaitsee kalliokohouman reunalla, josta pohjavesi virtaa koilliseen tai itään kohti Neitsytlinnan kalliopainannetta. Kalliolaakso ja siihen kerrostuneet paksut maakerrokset muodostavat yhden tärkeimmistä Lohjanharjun pohjavesialtaista. Painanteen Lohjanjärven puoleisessa osassa sijaitsevat Myllylammen ja Porlan vedenottamot. Myllylammen ottamo, joka on yksi Lohjan päävedenottamoista, sijaitsee aseman sijaintipaikasta noin 1,8 km koilliseen. Pohjavedenpinta on jakeluaseman läheisyydessä yli 20 m syvyydessä maanpinnasta. Maaperä on pääosin hiekkaa.

Jakeluasema sijaitsee noin 120 metriä länteen osoitteesta Korjaamokuja 2, johon ConocoPhillips Finland Oy haki aikanaan ympäristölupaa jakeluasematoiminnalle. Nyt käsiteltävänä oleva lupahakemus liiteasiakirjoineen on sisällöltään lähes sama kuin Korjaamokujankin. Koska asema on maaperä- ja pohjavesiolosuhteiltaan sekä aseman tulevien rakenteiden osalta lähes samanlainen kuin Korjaamokujalle suunniteltu asema, viittaa Uudenmaan ympäristökeskus tämän vuoksi Korjaamokujalle suunnitellusta asemasta antamiinsa lausuntoihin sekä Vaasan hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksiin. Vaasan hallinto-oikeus kumosi päätöksellään 5.2.2007, nro 07/0065/3 Lohjan ympäristölautakunnan päätöksen ja hylkäsi ConocoPhillips Finland Oy:n ympäristölupahakemuksen. Korkein hallinto-oikeus pysytti päätöksellään 12.12.2007, taltionro 3200 Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen.

Ympäristökeskus katsoo, kuten Korjaamokujankin tapauksessa, että jakeluaseman uusimisessa käytettävä maaperän ja pohjaveden suojaustekniikka edustaa hyvää suojaustasoa. Esitettyjä suojausrakenteita on käytetty laajalti maailmassa erilaisissa

kohteissa. Kyseisen suojaustekniikan soveltuvuudessa jakeluasemarakentamisessa ei kuitenkaan ole vielä pitkäaikaista kokemusta tai tietoa. Vaikka nyt on kysymyksessä jakeluasematoiminnan harjoittaminen entistä tehokkaammin suojaustoimenpitein, ei hakemuksen perusteella voida kuitenkaan ehdottomalla varmuudella päätellä, ovatko hakijan esittämät suojausrakenteet ja valvontajärjestelmät mahdollisia toteuttaa sellaisella huolellisuudella, että niiden toimivuus toivotulla tavalla toteutuisi ehdottoman varmasti. Myöskään ei ole varmuutta suojausrakenteiden ja valvontajärjestelmien toimivuudesta pitkän ajan (kymmeniä vuosia) kuluessa, jona aikana rakenteiden materiaaleissa, maaperä- ja pohjavesiolosuhteissa ja polttoaineiden koostumuksessa voi tapahtua merkittäviä muutoksia. Vaikka esitetty rakenneratkaisu ehkäisisikin jakeluaseman normaalista toiminnasta aiheutuvan pohjaveden pilaantumisvaaran, ei ole varmuutta suojauksen toimivuudesta poikkeuksellisissa tilanteissa.

Ympäristönsuojelulain 6 §:ssä edellytetään, että ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä. Toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon:

- 1) toiminnan luonne ja pilaantumisen todennäköisyys sekä onnettomuusriski;
- 2) alueen ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva, oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset;
- 3) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Kaavan osalta ympäristökeskus katsoo, että polttonesteen jakeluaseman sijoittamista liike- ja toimistorakennusten korttelialueelle ei voida pääsääntöisesti pitää mahdollisena ilman siihen oikeuttavaa erityistä kaavamääräystä. Lohjan Ojamon kortteleiden 1596 ja 1597 asemakaavamuutoksessa, jonka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt päätöksellään 29.10.2003, kortteli on merkitty liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi merkinnällä (K).

Ympäristökeskuksen käsityksen mukaan jakeluaseman sijoituspaikka ei täytä ympäristönsuojelulain 6 §:ssä säädettyjä sijoituspaikan valintaa koskevia vaatimuksia. Toiminnasta voi esitetystä suojaustekniikasta huolimatta aiheutua ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentissa mainittuja pohjaveden pilaantumisen vaaraa ja vedenhankinnan vaarantumista toiminnan vaikutusalueella. Tutkimustietojen mukaan asema sijaitsee pohjavesialueella kohdassa, josta on hydraulinen yhteys huomattavaan pohjavesivarastoon. Näin ollen jakeluasemasta mahdollisesti tapahtuvat polttoainepäästöt voivat aiheuttaa vedenhankinnan vaarantumista. Riskinarvioinneissa ei tule tarkastella pohjavesialuetta vain olemassa olevien ottamoiden mukaan, vaan on huomioitava koko pohjavesialue ja mahdollisuudet tehdä sille uusia vedenottoa veden kulutuksen kasvaessa tai kun joku käytössä olevista ottamoista pilaantuu pitkäksi aikaa käyttökelvottomaksi.

Edellä esitetyn perusteella ympäristökeskus katsoo, että ympäristönsuojelulain 42 §:ssä säädettyjä luvan myöntämisen edellytyksiä jakeluasematoiminnalle kyseisellä paikalla ei ole.”

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei ole jätetty kirjallisia muistutuksia tai mielipiteitä.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Toiminnanharjoittaja esittää vastineessaan 11.5.2009 mm. seuraavaa:

”Toiminnanharjoittaja toteaa, että Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen lausunnon mukaan luvan myöntämiselle ei ole estettä ja että Länsi-Uudenmaan ympäristöterveyden lausunnon mukaan polttoainejakelun salliminen on perusteltua.

Toiminnanharjoittaja pitää virheellisenä Uudenmaan ympäristökeskuksen näkemystä, jonka mukaan hakemuksessa esitetystä hyvästä suojaustekniikasta huolimatta lupaa ei tulisi myöntää.

Toiminnanharjoittaja vetoaa Valtion Teknillisen Tutkimuslaitoksen lausuntoon, jossa VTT on todennut riskin pohjaveden pilaantumisesta olevan poissuljettu hakemuksessa esitetyllä suojaustekniikalla.

Toiminnanharjoittajan mukaan tuntuisi erikoiselta, jos ratkaisu- ja oikeuskäytännössä otettaisiin ehdottoman kielteinen kanta pohjavesialueella toimiviin asemiin sillä perusteella, ettei millään teknisillä ratkaisuilla muka pystytä poistamaan riskiä pohjavedelle. Toiminnanharjoittajasta näyttää siltä, että lupakäytännössä polttoainejakelun riskejä oleellisesti liioitellaan ilman perusteltua syytä ja vaatimukset poikkeavat täysin siitä, mitä vaatimuksia asetetaan muulle pohjavesialueilla sijaitsevalle liiketoiminnalle. Toiminnanharjoittaja pitää lainvastaisena toiminnanharjoittajien asettamista tässä suhteessa eriarvoiseen asemaan.”

YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN RATKAISU

Lohjan kaupungin ympäristölupaviranomaisena ympäristölautakunta on tarkastanut Oy Teboil Ab:n Teboil Express Lohja – Tynninharju automaattiaseman jakeluasematoimintaa koskevan lupahakemuksen ja **ei myönnä ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaista ympäristölupaa polttonesteiden jakeluaseman toiminnalle kiinteistöllä 444-454-1-209, osoitteessa Ojamonharjuntie 65.**

RATKAISUN PERUSTELUT

Sovellettavat oikeusohjeet

Haettu toiminta on polttonesteiden jakelutoimintaa, jossa polttonesteiden säiliötilavuus on yli 10 m³. Lupahakemusta koskeva kiinteistö sijaitsee tärkeällä pohjavesialueella. Toiminta tarvitsee siten ympäristönsuojelulain 28 §:n ja 30 §:n sekä ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n mukaan ympäristöluvan. Ympäristönsuojeluasetuksen 7 §:n mukaan lupaviranomaisena toimii kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Ympäristönsuojelulain 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on periaatteena, että menetellään toiminnan laadun edellyttämällä huolellisuudella ja varovaisuudella ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä otetaan huomioon toiminnan aiheuttaman pilaantumisen vaaran todennäköisyys, onnettomuusriski sekä mahdollisuudet onnettomuuksien estämiseen ja niiden vaikutusten rajoittamiseen (*varovaisuus- ja huolellisuusperiaate*).

Ympäristönsuojelulain 6 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta

aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä. Pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan luonne ja pilaantumisen todennäköisyys sekä onnettomuusriski, alueen ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva, oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset sekä muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 6 §:n 2 momentin osalta hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa (HE 84/1999) on todettu muun muassa, että sijoituspaikan hyväksyttävyyteen vaikuttaisi mahdollinen toimintaan liittyvä onnettomuusriski. Esimerkkinä ympäristönsuojelulain perusteluissa mainitaan, että polttonesteiden jakeluasemaan voi liittyä erityinen riski, jos se sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintaan soveltuvalle pohjavesialueelle.

Ympäristönsuojelulain 8 §:n 1 momentin mukaan ainetta tai energiaa ei saa panna tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjavesi voi käydä terveydelle vaaralliseksi tai sen laatu muutoin olennaisesti huonontua tai toisen kiinteistöllä oleva pohjavesi voi käydä terveydelle vaaralliseksi tai kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää, taikka toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (*pohjaveden pilaamiskielto*).

Edellä mainitussa hallituksen esityksessä on muun muassa mainittu, että ehdotetussa ympäristönsuojelulain 8 §:ssä oleva pohjaveden pilaamiskielto säännös vastaisi entistä vesilain 1 luvun 22 §:ää. Pohjaveden pilaamiskielton vastaiselta toiminnalta ei edellytetä konkreettisen pilaantumisen aiheutumista. Ehdotetun ympäristönsuojelulain 42 §:n osalta hallituksen esityksessä on mainittu muun muassa, ettei ympäristönsuojelulakiin sisältyisi ehdotonta luvan myöntämiskieltoa vesilain 2 luvun 5 §:n tapaan.

Ympäristönsuojelulain 41 §:n 1 momentin mukaan ympäristölupa myönnetään, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset. Pykälän 2 momentin mukaan lupaviranomaisen on tutkittava asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset sekä luvan myöntämisen edellytykset. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään.

Ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveystahtaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, ympäristönsuojelulain 7–9 §:ssä tarkoitettua kiellettyä seurausta, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Pykälän 2 momentin mukaan toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Sijoittamisessa on lisäksi noudatettava, mitä 6 §:ssä säädetään.

Ympäristöluvan myöntämisedellytysten harkinnassa ei voida soveltaa vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista jakeluasemalla annettua kauppa- ja teollisuusministeriön päätöstä (415/1998). Edellä esitetyn päätöksen, kuten myös vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) valvonta kuuluu pelastusviranomaiselle tai Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Toiminnan laatu ja sijainti

Lupahakemusta koskeva kiinteistö sijaitsee Lohjanharjun tärkeällä pohjavesialueella (Lohjanharju nro 0142851A) ja sen varsinaisella pohjaveden muodostumisalueella. Alueen maaperä on hiekkaa ja pohjavesi sijaitsee noin 20 metrin syvyydessä.

Hakemuksen mukaan kohteessa jatketaan polttonesteiden (benssiini ja diesel) myyntiä kevyelle ajoneuvokalustolle automaattiasemalta. Toimivan aseman maaperäsuojaukset on tarkoitus parantaa ja maaperän suojaamisen kannalta kriittiset laitteet ja asennukset on tarkoitus uusia.

Teboil Express Tynninharjun automaattiasemalla (ent. JET-automaattiasema) on ympäristölupamenettelylain mukainen ympäristölupa vuodelta 1996. Ympäristölupamenettelylain mukaisessa lupaharkinnassa toiminnan sijoittumista alueelle on harkittu silloin voimassa olleen terveydensuojeluasetuksen ja naapuruussuhdelain perusteella. Toiminnan pohjavesivaikutuksia tai –riskejä ei ole siten harkittu nykyisin voimassa olevan ympäristönsuojelulain edellyttämällä tavalla. Erityisesti tämä koskee ympäristönsuojelulain tarkoittamaa ympäristön (pohjaveden) pilaantumisen vaaran aiheuttamista. Toiminnan vaikutukset maaperän ja pohjaveden pilaantumisen vaaran aiheuttamisen kannalta tulevat kohteessa vasta nyt ensi kertaa arvioitavaksi. Ympäristölupaharkinnan kannalta kyseessä on uusi toiminta.

Lupahakemuksen kohteena oleva alue on Lohjan kaupunginvaltuuston 29.10.2003 hyväksymässä asemakaavan muutoksessa merkitty liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (K II). Asemakaavan muutos ei sisällä erityistä kaavamääräystä (pj), joka mahdollistaisi polttoaineen jakeluaseman sijoittamisen liike- ja toimistorakennusten korttelialueelle.

Lohjan kaupunginhallituksen 10.5.2010 hyväksymässä taajamaosayleiskaavaaluonnoksessa ei ole esitetty yhtään jakeluasemaa kaavoitettavaksi tärkeille pohjavesialueille. Taajamaosayleiskaavaaluonnos on ollut nähtävillä 1.6.-31.8.2010 ja taajamaosayleiskaavaehdotus on tavoitteena saada nähtäville vuoden 2011 aikana. Kaavoituksella on mahdollista ohjata pohjaveden puhtautta vaarantavat toiminnot tärkeiden pohjavesialueiden ulkopuolelle.

Pohjaveden pilaumisriskin vähentäminen on myös EU:n vesipolitiikan puitedirektiivin 2000/60/EY tavoitteena ja EU:n direktiivin 2006/118/EY mukaan pohjavesi on arvokas luonnonvara, jota on sinällään suojeltava huononemiselta ja kemialliselta pilaantumiselta.

Sijoituspaikean sopivuus

Kyseessä oleva polttonesteiden jakeluasema sijaitsee yhdyskunnan vedenhankinnan kannalta tärkeällä Lohjanharjun I-luokan pohjavesialueen muodostumisalueella. Kiinteistön hydrogeologiset olosuhteet ovat pohjavedensuojelun kannalta epäsuotuisat, eivätkä vähennä olennaisesti pohjaveden pilaumisvaaraa. Jakeluasemakiinteistöillä maaperä on hyvin vettä johtavaa hiekkaa. Tämä tarkoittaa, että jakeluaseman alueelta puuttuvat maaperästä luontaisesti vettä huonosti läpäisevät maalajit, kuten savi tai siltti, jotka voisivat jakeluasemalla mahdollisesti tapahtuvassa vuototilanteessa osaltaan turvata pohjaveden puhtaana säilymistä. Jakeluasemalta pohjaveden virtaus suuntau-

tuu koilliseen tai itään kohti Neitsytlinnan kalliopainannetta, kuten Uudenmaan ELY-keskuskin on lausunnossaan todennut. Kyseisen painanteen Lohjanjärven puoleisessa osassa sijaitsevat Myllylammen ja Porlan vedenottamot. Myllylammen vedenottamo on yksi Lohjan kaupungin tärkeimmistä vedenottamoista.

Korkein hallinto-oikeus on tehnyt 12.12.2007 (taltionro 3200, dnro 760/1/07) päätöksen, jolla se on pitänyt voimassa Vaasan hallinto-oikeuden 5.2.2007 antaman kielteisen päätöksen (nro 07/0065/3) koskien ConocoPhillips Finland Oy:n ympäristölupahakemusta jakeluasematoiminnalle osoitteessa Korjaamokuja 2. Korjaamokuja 2:ssa ovat maaperä- ja pohjavesiolosuhteet samankaltaiset kuin Ojamonharjuntie 65:ssä. Lisäksi molempien asemien suunnitelmissa esitetty maaperän suojaustekniikka on periaatteiltaan vertailukelpoinen. Korjaamokuja 2 sijaitsee Ojamonharjuntien varrella vastapäätä tien toisella puolella sijaitsevaa Ojamonharjuntie 65:tä.

Sijoituspaikan soveltuvuuden arvioinnissa on otettava huomioon, että pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa ei tule sijoittaa pohjavesialueelle. Vaikka miehittämättömän jakeluasematoiminnan harjoittamista on tarkoitus jatkaa uusituilla laitteilla ja entistä tehokkaammin suojaustoimenpitein, ei pohjaveden pilaumisriskiä onnettomuustapauksissa ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa saada kokonaan poistettua nykyisessä toimipaikassa. Pilaantumismahdollisuus aiheutettaisiin huomattavalle pohjavesivarastolle. Lohjan kaupunki pyrkii maankäytön suunnittelun avulla löytämään sopivia paikkoja jakeluasemille, jotta kuntalaisille voidaan turvata puhdas pohjavesi ja samalla myös jakeluasemapaalveluiden saatavuus.

Luvan myöntämisen edellytykset

Edellä esitetyn perusteella Lohjan ympäristölautakunta katsoo, että polttonesteiden varastointi ja käsittely muodostavat tällä nimenomaisella kiinteistöllä pohjaveden pilaumisriskin, jota ei voida alueen maaperä- ja pohjavesiolosuhteissa riittävän tehokkaasti ehkäistä asiassa esillä olleilla tai muillakaan hakemuksen pohjalta arvioitavissa olevilla suojaustoimenpiteillä taikka luvassa annettavilla lupamääräyksillä. Kun otetaan huomioon ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin 3 kohta, on ympäristönsuojelulain 8 §:ssä tarkoitettu pohjaveden pilaamiskiellon vastainen seuraus aina ympäristöluvan myöntämisen ehdoton este, ja näin ollen edellytyksiä ympäristöluvan myöntämiselle ei ole. Lisäksi Lohjan ympäristölautakunta katsoo, ettei ympäristöluvan myöntämiselle ole myöskään ympäristönsuojelulain 42 §:n 2 momentin mukaisia edellytyksiä, koska toiminta on voimassa olevan asemakaavan vastaista. Toiminnanharjoittajan tulee lopettaa polttonesteiden jakelutoiminta välittömästi tämän päätöksen saatua lainvoiman, koska toiminnalla ei ole sen jälkeen enää voimassa olevaa ympäristölupaa.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki 4.2.2000/86 (YSL): 2 §, 3 §, 4 §, 5 §, 6 §, 7 §, 8 §, 21 §, 22 §, 23 §, 28 §, 31 §, 35 §, 36 §, 37 §, 38 §, 41 §, 42 §, 43 §, 52 §, 53 §, 54 §, 83 §, 96 § ja 97 §.

Ympäristönsuojeluasetus 18.2.2000/169 (YSA): 1 §, 7 §, 8 §, 9 §, 10 §, 13 §, 16 §, 17 §, 18 §, 19 §, 23 § ja 30 §.

Laki eräistä naapuruussuhteista annetun lain muuttamisesta (90/2000, NaapL): 17 §.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Lupapäätöksen käsittelymaksussa noudatetaan hakemuksen vireille tulon mukaista Lohjan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen maksutaksaa, jonka Lohjan kaupunginhallitus on päätöksellään 12.11.2007 § 458 hyväksynyt. Taksan liitteenä hyväksytyyn maksutaulukon mukaan polttonesteiden jakeluaseman ympäristölupahakemuksen käsittelyn hinta on 2 645 euroa. Käsittelymaksu on määrätty 30 %:a jakeluasemataksaa suuremmaksi, koska kohde sijaitsee tärkeällä pohjavesialueella (edellä mainitun taksan 10 §). Ympäristölupa koostuu siis seuraavista maksuista (2 645 + 30 % * 2 645) euroa, mikä tekee yhteensä 3 438,50 euroa. Kielteisen päätöksen käsittelyssä on normaalit käsittelyvaiheet kuulutuksineen, kuulemisineen, lausuntoineen ja vastineineen, joten taksan alentamiseen ei ole perusteita.

Oy Teboil Ab:n jakeluaseman ympäristöluvan maksuksi määrätään 3 438,50 euroa sekä lisäksi peritään luvan kuulutuskustannukset.

LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Oy Teboil Ab
PL 102
00121 Helsinki

Tiedoksi

Lohjan vesi- ja viemärilaitos
Länsi-Uudenmaan ympäristöterveys
Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos, Lohjan paloasema
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Ympäristö ja luonnonvarat
Lohjan kaupunginhallitus

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaisina kuullut lähinaapurit.

Päätöksestä ilmoittaminen

Tästä päätöksestä ilmoitetaan kuulutuksella Länsi-Uusimaa –lehdessä ja Lohjan kaupungin ilmoitustaululla (Karstuntie 4, 08100 LOHJA).

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen (YSL 96 §). Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta (YSL 105 §). Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.